

Το πρώτο και το δεύτερο βήμα

χνικές δημιουργίας, τα δώρα και τους κινδύνους που κρύβονται στον δρόμο για την κατάκτησή του, αποτολμώντας συγχρόνως ένα σχόλιο πάνω στον χρόνο, την απώλεια και το σκοτάδι της ανθρώπινης ψυχής.

Συνιστά επίσης μια ομολογία πίστης προς τη λογοτεχνία - αλλά και μια εξομολόγηση αγάπης προς τους ήρωες της αναγνωστικής μου νιότης - καθώς ο νεαρός ήρωας της νουβέλας θα ριψοκινδυνέψει τα πάντα προκειμένου να ανοιχτεί, για πρώτη φορά, στο πέλαγος της γραφής.

ρισμα της ελπίδας. Αν' τον χωμάτινο τάφο μιας γυναίκας εκλύεται ένα μαγικό φως, πλημμυρίζοντας τους κατοίκους κι αλλάζοντας τις θεμελιακές ροές του πολιτισμού. Οι άνθρωποι ζουν για αιώνες μέσα σε γαλήνη. Ωστόσο, μια λέξη, γραμμένη σε κοινή θέα, αρκεί για να εμβολίσει τον φόβο. Ποιοι είναι οι κρυφοί αρωγοί της ελπίδας; Τα βλέμματα των ανθρώπων στρέφονται αντίπερα, εκεί όπου ένας άλλος λαός, οι παρείσακτοι, οι τρελοί και θλιμμένοι, έχουν εξοριστεί. Αποφασίζουν να τους αφανίσουν, εκμηδενίζοντας έτσι την πιθανότητα

Του **Δημήτρη Τανούδη**

στέρξης της ελπίδας απ' τους υποτιθέμενους χορηγούς της. Οι άντρες κινούν για τον πόλεμο,

Συνέχεια στην επόμενη σελίδα

Το μυθιστόρημα εξελίσσεται ως γέννα και ως θάνατος

«Χώματα» μυθιστόρημα, Νεφέλη

Ενας κόσμος του παρελθόντος, ανδρόβουλος και θεοκρατούμενος, δέχεται αναπάντεχα το χά-

ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

Βιβλιοπωλείο Book Loft:
Δ. Τανούδης (αριστερά),
Γ. Μπτάς (δεξιά)

8 νέοι συγγραφείς σε πρώτο πρόσωπο

Του **Μισέλ Θάς**

Εξι πεζογράφοι στο πρώτο τους βήμα **ΚΑΙ ΔΥΟ** στο δεύτερο. Εξί φρέσκα πρόσωπα καταθέτουν μυθιστορήματα και νουβέλες και δυο νέοι συγγραφείς —που τα πρώτα τους βιβλία συζητήθηκαν και διακρίθηκαν— επιχειρούν το δεύτερο αποφασιστικό βήμα με μια νουβέλα και μια συλλογή διηγημάτων.

Μιλάμε για τους πρωτοεμφανιζόμενους: Ιάκωβο Ανυφαντάκη («Αλεπούδες στην πλαγιά», νουβέλα, Πατάκης), Λευτέρη Καλοσιπούρο («Η μοναδική οικογένεια», μυθιστόρημα, Πόλις), Αλέξανδρο Κυπριώτη («Μ' ένα καλά ακονισμένο μαχαίρι», διηγήματα, Ινδικτος), Μαριλένα Παπαϊωάννου («Νικήτας Δέλτα», μυθιστόρημα, Εστία), Γιάννη Πλιάνγκο («Ενα τρίτο αλήθεια και δυο τρίτα ψέματα», μυθιστόρημα, Κέδρος) και Γιάννη Τσίρμπα («Η Βικτώρια δεν υπάρχει», νουβέλα, Νεφέλη), αλλά και για τους πεζογράφους Γιώργο Μπτά («Το σπίτι», νουβέλα, Κίχλη) και Δημήτρη Τανούδη («Χώματα», μυθιστόρημα, Νεφέλη).

Ιστορικό ή κοινωνικό βλέμμα, ερωτισμός, αυτοπαρατήρηση, σαρκαστική ή στοχαστική διάθεση, κλασικότερη αφήγηση, λοξός ρεαλισμός ή γλωσσοκεντρική οπτική συνθέτουν, σε αδρές γραμμές, το αφηγηματικό σύμπαν των οκτώ πεζογράφων που αυτοσυστήνονται στο Ανοικτό Βιβλίο.

Οκτώ πρόσωπα της γραφής μιλούν σε πρώτο πρόσωπο για τους θεματικούς άξονες, τις εμμονές τους, τις μαθητείες τους, την εκφραστική περιπέτεια, μας μεταδίδουν το άρωμα των υπό έκδοση βιβλίων τους (του Κυπριώτη κυκλοφορεί ήδη από τον Ιούνιο) πριν αυτά παραδοθούν στην απόλαυση και στην κρίση του αναγνώστη, του σιναφιού, της κριτικής. Είναι σημαντικό σε καιρούς τόσο δύσκολους για τη βιβλιογορά, εκδότες να εμπιστεύονται νέους ανθρώπους, νέες γραφές. Τελικώς ίσως η κρίση μάς ωφέλησε από την άποψη ότι ανεβαίνει πλέον ο αξιολογικός πήχης των κειμένων.

Ευχαριστούμε θερμά τον Μιχάλη Καρακώστα (υπεύθυνος στο βιβλιοπωλείο «Book Loft» στο Κολωνάκι) και τους Αλεξάνδρα Μπιζη, Δέσποινα Γιαννοπούλου και Αλκη Τεμπονέρα (υπευθύνους στις «Πλειάδες» στο Παγκράτι) που φιλοξένησαν τη φωτογράφιση των συγγραφέων.

Ενα παιχνίδι ανάμεσα στο φως και στο σκοτάδι

«Σπίτι» νουβέλα, Κίχλη

Η ιδέα της ιστορίας του «Σπιτιού» γεννήθηκε ένα πρωινό του Γενάρη του 2010, καθώς κοιτούσα άπνους και ταλαιπωρημένος, πίσω από το βρόμικο τζάμι του διαδρόμου μεγάλου αθηναϊκού νοσοκομείου, το πρώτο φως της ημέρας να απλώνεται δειλά στον ουρανό. Ίσως γι' αυτό στη βάση της να βρίσκεται το σκοτάδι - ένα βαρύ πέπλο σκιάζει το Σπίτι και τη ζωή των ενοίκων του, του ηλικιωμένου, εκκεντρικού συλλέκτη που ακούει στο όνομα Κάλφογλου και του ιδιόρρυθμου υπηρέτη του Συμεών. Δεν υπάρχει όμως σκοτάδι δίχως φως - και στο Σπίτι το φως φέρνει ο νεαρός, φέρελπις συγγραφέας Νίκος Βελισάρης, που, ανταποκρινόμενος στην παράξενη πρόσκληση του ιδιοκτήτη, αναλαμβάνει να φέρει σε πέρας μια ασυνήθιστη δοκιμασία.

Του **Γιώργου Μπτά**

Ενα παιχνίδι λοιπόν ανάμεσα στο φως και το σκοτάδι (μήπως αυτό δεν είναι το θέμα όλων των ιστοριών?), στο οποίο οι τρεις απρόσμενοι επισκέπτες εκείνου του παγερού ηρωινού βρέθηκαν σύντομα πρωταγωνιστές, απαιτώντας όλον μου τον χρόνο και τη φροντίδα. Ενα παιχνίδι που εξελίσσεται μέσα σε ένα σχεδόν θεατρικό σκηνικό, υπό τους ήχους της τζαζ, κάτω από τον ουρανό της χειμωνιάτικης Υδρας, και στο οποίο, εκτός των τριών ηρώων, συμμετέχουν ενεργά το ίδιο το Σπίτι και το νησί που τους φιλοξενεί, καθορίζοντας τελικά την έκβασή του.

Το «Σπίτι», μια εκτενής νουβέλα γραμμένη σε πρώτο πρόσωπο, μου έδωσε την ευκαιρία να αφηγηθώ μια ιστορία που φλερτάρει ανοικτά με το φανταστικό και το αφήγημα μυστηρίου, ικανοποιώντας έτσι μια παλιά επιθυμία, ενώ παράλληλα ενσωματώνει το σασπένς και τη γραμμική εξέλιξη της πλοκής του αστυνομικού μυθιστορήματος. Μέσα από αυτά τα γοητευτικά, βαθύσκια μονοπάτια, το «Σπίτι» μιλά για το μυστικό της καλλιτε-

Το πρώτο και το δεύτερο βήμα

Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

ενώ οι γυναίκες μένουν πίσω, εγκυμονώντας τους νέους γόνους. Εννιά μήνες αργότερα, τα μωρά που θα έρθουν δεν είναι ανθρώπινα, οι πολεμιστές γυρνούν σ' έναν τόπο κατοικημένο από αρσενικούς χοίρους. Χοίροι και άντρες σαρκώνουν τα κυρίαρχα πλέον ζωικά είδη του κόσμου. Η ελπίδα βρίσκεται πάντα κρυμμένη στα χώματα.

Τα «Χώματα» υιοθετούν οκτώ φόρμες γραφής, προσαρμοσμένες στις ισάριθμες μεταμορφώσεις της κοσμικής συνθήκης. Σπαράγματα μιας φόρμας ακνοφαινούνται εκεί που κορυφώνεται η προηγούμενη, έτσι ώστε κάθε παλιός τρόπος γραφής να σβήνει βαθμιαία μέσα στην αυγή του επόμενου. Παράλληλα, ένα νήμα αισθητικό (πεζοποιητική αφήγηση) και νοηματικό (ανθρωπογονία) τεντώνεται σε όλη την έκταση, διατηρώντας μια αίσθηση πάγιου κοσμικού τύπου. Ο Ομηρος, ο Ησίοδος, ο Σολωμός, η «Αποκάλυψη του Ιωάννη» με επηρέασαν γλωσσικά, ενώ ιδεακές επιρροές άσκησαν οι Ευριπίδης, Ντοστογιέφσκι, Χειμωνάς και, ένας σκηνοθέτης, ο Λαρς φον Τρίερ. «Πώς διαχειρίζεται κανείς την ελπίδα από τη στιγμή που του παραδίνεται;» είναι το ερώτημα εκκίνησης του βιβλίου. Το διαδέχονται ωστόσο νέα ζητούμενα (η κατακερματισμένη και ασυγχρόνιστη ομιλία ως φύρα της ανθρώπινης ψυχής, η παραδείσια ομόνοια της δυάδας και το συγκρουσιακό πλέγμα της τριάδας είναι κάποια από αυτά) καθώς το μυθιστόρημα εξελίσσεται ως γέννα και ως θάνατος, μιμητικά διαγράφοντας την ανθρώπινη μοίρα, τη γενεσιουργή και αυτοφαγική: το ριζώμα ή ξεριζώμα του ανθρώπου στα επίγεια χώματα. Ο Αλμπέρ Καμί σημειώνει: «Δημιουργώ σημαίνει δίνω μια μορφή στη μοίρα μου». Ετσι, κάθε λογοτεχνική ανάπλαση της ανθρώπινης μοίρας είναι ταυτόχρονα και μια πράξη εξέγερσης ενάντια σ' αυτήν ακριβώς τη μοίρα – αντίληψη που με ακολουθούσε σε όλη τη συγγραφική πορεία *επί χωμάτων*.

Μια ιστορία με τέλος και αρχή

«Αλεπούδες στην πλαγιά»
νουβέλα, Πατάκης

Καλοκαίρι του 2009 ξεκινάνε οι «Αλεπούδες στην πλαγιά», καλοκαίρι του 2009 ξεκίνησα να γράφω το βιβλίο.

Του **Ιάκωβου Ανουφαντάκη**

Η μου στην παραλία του Δρεπάνου στην Ηπειρο, τότε που δεν είχε ακόμα γήπεδα για ρακέτες, beach bar και κάμπινγκ με πολιτικές νεολαίες. Μια παραλία τόσο ήσυχη και νωχελική που έμοιαζε ιδανική για σκηνικό σε μια άδοξη ερωτική ιστορία. Εγραψα το πρώτο

κεφάλαιο μέσα σε λίγες μέρες. Ο άντρας, λέκτορας στο πανεπιστήμιο, συναντάει την παλιά του συμφοιτήτρια που παραθερίζει με τα τρία παιδιά της. Δεν ερωτεύονται, αλλά έχουν μόνο ο ένας τον άλλο, είναι καλοκαίρι και η σύμβαση απαιτεί κάτι περισσότερο. Αρκετά είπα.

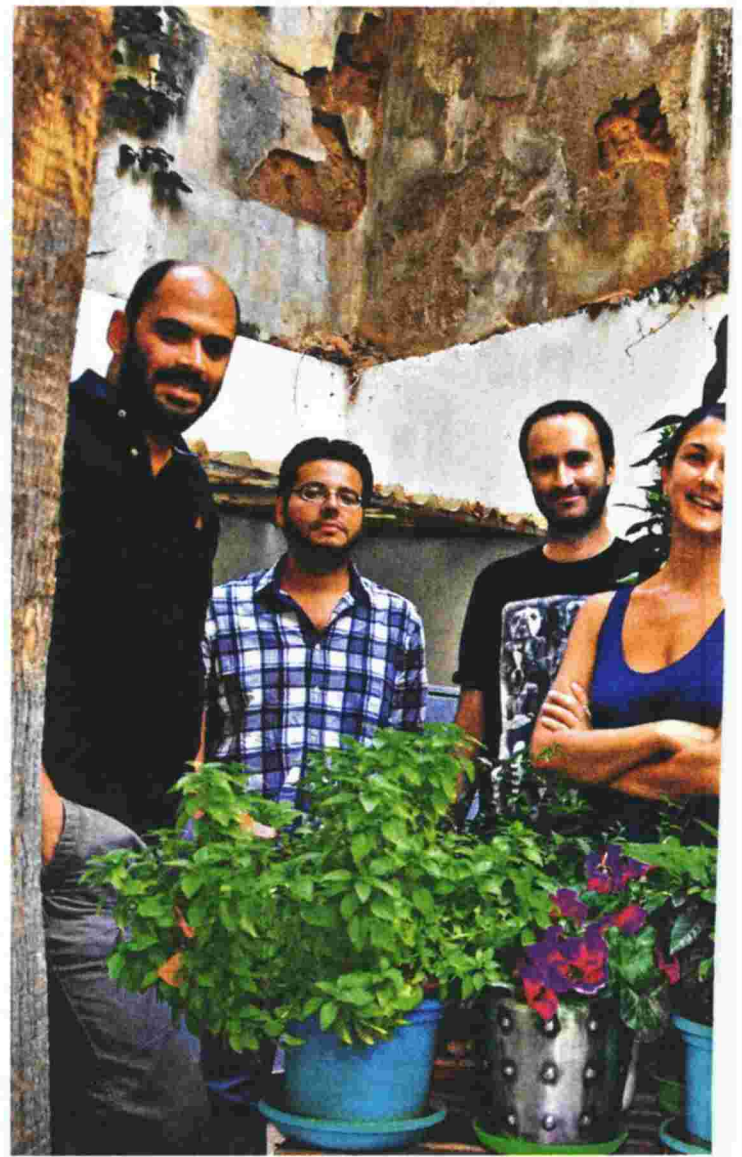
Ο τίτλος έρχεται από ένα ποίημα του Wallace Stevens. «Τα παιδιά που θα βρουν τα κόκαλά μας δεν θα πιστέψουν ποτέ πως αυτά κάποτε ήταν γρήγορα σαν αλεπούδες στην πλαγιά». Δεν είναι ακόμα πολύ αργά στη ζωή τους, αλλά δεν είναι πια νωρίς και ό,τι έκαναν ως τώρα μάλλον δεν θα αλλάξει ως το τέλος. Η ιστορία τους είναι μαζί και η ιστορία των βιβλίων που μελέτησαν όσο ήταν νεαροί ερευνητές. Ο «Κλόουν» του Χάινριχ Μπελ εκτός από σπουδαίο μυθιστόρημα είναι και μια μελέτη για την εκούσια μοναξιά. Ο «Θάνατος στη Βενετία» του Τόμας Μαν δείχνει τους αυστηρούς κανόνες και τις θυσίες που απαιτεί η σάρκα. Και η «Μαντάμ Μποβαρί» του Γκιςτάβ Φλομπέρ, ένα βιβλίο για την επιθυμία και την κρυφή ζωή φαινομενικά συνηθισμένων ανθρώπων.

Οι «Αλεπούδες στην πλαγιά» δεν έχουν καμία σχέση με όσα συμβαίνουν γύρω μας. Η ιστορία διαδραματίζεται στην Ελλάδα από το 1997 ως το 2009. Μια εποχή τόσο οικεία στις μέρες μας που ενίοτε το βιβλίο θυμίζει μυθιστόρημα εποχής. Ξεκινάει το 2009 και τελειώνει το 1997. Χωρίς την αρχή, το τέλος είναι ακατανόητο. Οι δύο πρωταγωνιστές γράφουν και ξαναγράφουν την ιστορία τους. Ξεχνάνε επιλεκτικά κομμάτια από το παρελθόν για να φτιάξουν το παρόν όπως θέλουν. Οι «Αλεπούδες στην πλαγιά» δεν έχουν καμία σχέση με όσα συμβαίνουν γύρω μας. Ή μήπως όχι;

Πιστεύω ότι δεν έχουν ειπωθεί τα πάντα στη λογοτεχνία

«Η μοναδική οικογένεια»
μυθιστόρημα, Πόλις

Αρχισα να γράφω διότι είχα περισσότερες από μία ιστορίες να αφηγηθώ όλες

Βιβλιοπωλείο «Πηλιόδες» στο αΐθριο (εξ αριστερών): **Γ. Τσίρμπας, Α. Καϊή Αϊ. Κυπριώτης, Γ. Πηλιόγκος**

ασύγκριτα πιο ενδιαφέρουσες από την ιστορία της ζωής μου.

Από πολύ νωρίς είχε πακτωθεί στο μυαλό μου η ιδέα για ένα μυθιστόρημα γύρω από μια οικογένεια στην οποία ο πατέρας και οι δυο γιοι του θα ήταν αρχιτέκτονες και συγγραφείς, νευρωτικοί και ισχυρογνώμονες. Π έ ρ α σ α π ε ρ ι π ο υ τ ρ ί α χ ρ ό ν ι α ξ ο δ ε ύ ο ν τ α ς

περισσότερες από 75.000 λέξεις στις περιγραφές των συνθηκών, τελετουργιών, εμμονών και νευρώσεων των μελών της οικογένειας, ορμώμενος από το νεανικό ιδεαλιστικό θράσος να καταπατήσω όλες εκείνες τις περιοχές της σύγχρονης εμπειρίας που οι θιασώτες του «Τέλους της Λο-

γοτεχνίας» έχουν σημαδέψει ως απαγορευμένες ζώνες. Πίστευα, κι ακόμη πιστεύω, ότι δεν έχουν ειπωθεί τα πάντα στη λογοτεχνία. Η τεχνολογία ειδικά έχει αλλάξει ριζικά το εσωτερικό γίγνεσθαι του πολιτισμού, τον χώρο που είχαν καταλάβει, εκτοπίζοντας τους συγγραφείς στα τέλη της δεκαετίας του '80, οι κατασκευαστές όπλων και οι τρομοκράτες, «κάνοντας επιδρομές στην ανθρώπινη συνείδηση», όπως λέει χαρακτηριστικά ο Μπιλ Γκρέι στο ΜΑΟ II του Ντον ΝτεΛίλο. Σήμερα είναι η τεχνολογία και η πληροφορία που κάνουν αντίστοιχες επιδρομές.

Επειτα από τρία χρόνια δουλειάς το μυθιστόρημά μου είχε ξεφύγει από τον έλεγχό μου· δεν είχα σκοπό να γράψω άλλη μια ρεαλιστική οικογενειακή σάγκα. Ωσπου μια μέρα ο ένας γιος της οικογένειας, ο Ανδρέας Αριθμ έντης, που η μοίρα του

Του **Λευτέρη Κατσούρου**

ραφείς σε πρώτο πρόσωπο

Λοπάτος, Ι. Ανυφαντάκης, Μ. Παπαϊωάννου,

έμελλε να ακολουθήσει την τραγική κατάληξη του Κουέντιν Κόμπσον και του Σέιμουρ Γκλας, άρχισε να γράφει ένα θεατρικό έργο με ηρωίδα μια εννιάχρονη ιδιοφυΐα που κατατρόπωνε κάθε βδομάδα τους ενήλικους συμπαίκτες της στο τηλεπαιχνίδι γνώσεων στο οποίο συμμετείχε κατ' εξαίρεση. «Η μοναδική οικογένεια» δεν ήταν πλέον η ιστορία της οικογένειας Αριθμέντη, αλλά το βιβλίο του Ανδρέα Αριθμέντη και η ιστορία της οικογένειάς του διυλίστηκε στα κείμενα του ίδιου και του αδερφού του αλλά και στα αφηγήματα κάποιων κεντρικών ηρώων του θεατρικού. Το βιβλίο του Ανδρέα Αριθμέντη, του νεαρού πολυμαθούς και αυτόχειρα, που ενδιαφερόταν εξίσου για τα γονίδια της μίμησης και το κυνήγι μπεκάτσας, τον Καντ και τον σύγχρονο κορεατικό κινηματογράφο, τον Στρατή Τσίρκα και το ελληνικό θέα-

τρο. Που είχε την ατυχία να μεγαλώσει σε μια οικογένεια συναδέλφων και ομοτέχνων του.

Το τσεκούρι

«Μ' ένα καλό ακονισμένο μαχαίρι» διηγήματα, Ινδικός

Διστακτικά κατέβηκε τη σκάλα. Όπως πάντα. Κάθε φορά φοβόταν. Ένα εξώφυλλο την τράβηξε. Κόκκινο και μαύρο. Την κάλεσε στον πάγκο. Ασπρα τα γράμματα. Πήρε το βιβλίο στα χέρια της και διάβασε τον τίτλο. «Μ' ένα καλό ακονισμένο μαχαίρι». Κι από κάτω «Ιστορίες ανθρώπων». Θυμήθηκε το τσεκούρι της Γώγου που «πάνω από τα κεφάλια σας γυρίζει γυρίζει γυρίζει γυρίζει». Χαμογέλασε. Και το τσεκούρι της Γώγου τής θύμισε το τσεκούρι του Κάφκα. Την «παγωμένη θάλασσα». Θάλασσα έμοιαζε και το κόκκινο στο εξώφυλλο. Άνοιξε και

κοίταξε το αντί του βιβλίου. Διάβασε. «Θέμα εξώφυλλου: ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ, Πόλη· λεπτομέρεια από το πολύπτυχο "Περιγραφή και Ερμηνεία των Απέναντι Σημείων", 1988». Γύρισε και κοίταξε το οπισθόφυλλο. Διάβασε. «Μεταφράζει γερμανόφωνη λογοτεχνία (μεταξύ άλλων Τόμας Μαν, Φραντς Κάφκα, Τζένι Ερπενμπεκ, Ελφρίντε Γέλινεκ)», διάβασε για τον συγγραφέα. Χαμογέλασε. Δεν τον ήξερε. «Το "Μ' ένα καλό ακονισμένο μαχαίρι" είναι το πρώτο του βιβλίο». Γύρισε και κοίταξε το εξώφυλλο πάλι. Άνοιξε το βιβλίο να διαβάσει την πρώτη πρόταση. Έτσι διάλεγε το βιβλίο που θα πάρει. «Άρχισε να ψάχνει πάλι τις τσέπες του για να βεβαιωθεί ότι είχε ακόμα τα κλειδιά του». Χαμογέλασε. Στην τύχη άνοιξε μία άλλη σελίδα, δεξιά. «Όποτε κάθετα να δουλέψει ανάβει πρώτα ένα τσιγάρο». Χαμογέλασε. Στην τύχη άνοιξε μία άλλη σελίδα, δεξιά. «Να σου γλείψω τα χέρια. Να σου γλείψω τα πόδια». Σήκωσε το κεφάλι. Κοίταξε γύρω της. Ολοι σκυμμένοι πάνω από ένα βιβλίο. Συνέχισε να διαβάζει. «Έτσι του είπε όταν τον έφερε σπίτι πρώτη φορά. Η αγάπη κερδίζεται με την υποταγή». Δάγκωσε τα χείλια της. Πρώτα το κάτω. Μετά το πάνω. Εκλείσε το βιβλίο ανάποδα. Κοίταξε την τιμή. 8 ευρώ. 7 και 20 με την έκπτωση. Σήκωσε το κεφάλι. Κοίταξε γύρω της. Ολοι σκυμμένοι πάνω από ένα βιβλίο. Κι αυτή, με μία κίνηση ταχυδακτυλουργού, εξαφάνισε το βιβλίο στην τσάντα της. Ποτέ δεν αγόραζε βιβλία. Τα βιβλία τα αγαπούσε.

Του **Αλέξανδρου Κυπριώτη**

βλο παιδικό μου σχέδιο ήταν να σώσω τον κόσμο από κάθε είδους αρρώστια, από τη φτώχεια, την αδικία και γενικώς όλα τα δεινά. Πέραν αυτού, με ενθουσίαζε η θάλασσα. Κι επίσης, έβρισκα συναρπαστικό το να παρατηρώ ανθρώπους να χορεύουν· γενικώς, να παρατηρώ τον κόσμο γύρω μου και να ακούω τις ιστορίες του. Η ζωή μου εξελίχθηκε ελαφρώς διαφορετικά. Δεν έσωσα κανενός τη ζωή, ανακάλυψα όμως μερικά απ' τα πιο ωραία μυστικά της σπουδάζοντας Μοριακή Βιολογία & Γενετική και δουλεύοντας ως ερευνήτρια. Επίσης, φρόντισα όπου κι αν έζησα, να έχω πάντα πλάι μου νερό ή έστω μακρινή θέα του. Και τέλος, αφού πέρασα αρκετό καιρό παρατηρώντας τους ανθρώπους και τις ζωές τους, άρχισα να καταγράφω αυτά που ακούω.

Φρόντισα, όπου κι αν έζησα, να έχω πάντα πλάι μου νερό...

«Νικήτας Δέλτα» μυθιστόρημα, Εστία

Γεννήθηκα προ τριακο-νταετίας στην Αθήνα, όπου και μεγάλωσα. Το μεγαλεπή-

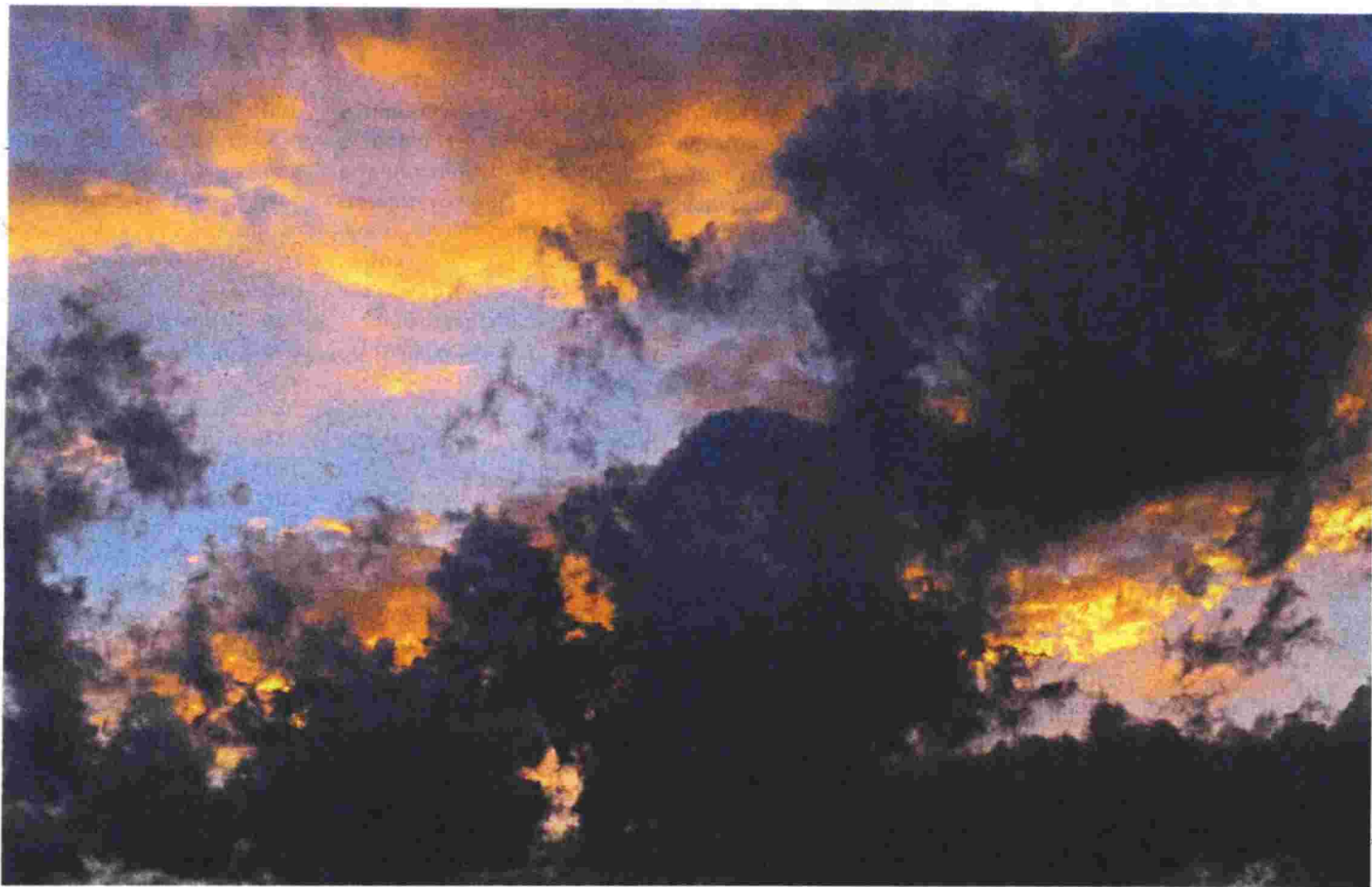
Κάπως έτσι γεννήθηκε ο **Νικήτας Δέλτα**. Ξεκίνησα να γράφω την ιστορία του προ οκταετίας, μα τον άφησα ημιτελή και άχαρο σε κάποιο συρτάρι για κάμποσο καιρό, μέχρι το 2012, οπότε και τον ξανάπασα στα χέρια μου. Η ιστορία του Νικήτα ξεκινά στη Σμύρνη, την εποχή του διωγμού. Μεγαλώνει στα χέρια μιας γυναίκας που δεν τον γέννησε, μα που τον αγαπά σε βαθιά σαν μάνα του. Βιώνει σαν απλός παρατηρητής τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, την Κατοχή, τον Εμφύλιο. Δεν συμμετέχει ουσιαστικά. Του λείπει η βούληση, του λείπει και το κουράγιο. Τους

ανθρώπους τους κρατάει μακριά. Ωσπου εμφανίζεται η Καίτη. Καταμεσής της Κατοχής, έρχεται να του δώσει όνομα, ρίζα και λόγο ύπαρξης. Για λίγο όμως. Γιατί θα σκοτωθεί. Κι ο Νικήτας θα διαλυθεί. Θ' αναζητήσει τον φταιχτή, αλλά σε λανθασμένα μέρη. Θα γελαστεί, γιατί αλλά θα του λείπει η ψυχή κι αλλά το μυαλό του. Κι αργότερα, θα εμφανιστεί η μάνα της. Θα ψάξει. Εκείνη μόνο θα μάθει όλη την αλήθεια. Θα της πουν οι άνθρωποι που τους έζησαν από κοντά. Ένας, ένας θα της αποκαλύψουν κι ένα μικρό κομμάτι της ιστορίας τους. Μιας ιστορίας μες στην οποία οι άνθρωποι θ' αποπειραθούν να σηκώσουν το κεφάλι και την καρδιά τους πιο ψηλά απ' την Ιστορία. Ν' αναμετρηθούν μ' αυτήν. Και ν' αφήσουν την αγάπη να κά-

Της **Μαριλένας Παπαϊωάννου**

Συνέχεια στην επόμενη σελίδα

Οκτώ νέοι συγγραφείς σε πρώτο πρόσωπο

Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

νει τη δουλειά της να μείνει ζωντανή ανάμεσα σε πεθαμένους, στάχτες κι αναμνήσεις.

Κληροδοτημένη διαμάχη ανάμεσα στο άρρεν και το θήλυ

«Ενα τρίτο αλήθεια και δύο τρίτα ψέματα» μυθιστόρημα, Νεφέλη

Του **Γιάννη Πηλιάγκου**

Ποια να 'ναι άραγε η μυστική συνταγή κάθε ιστορίας; Ποιος ο ρυθμός, ποια η αναλογία αλήθειας και ψέματος καθώς χτίζεται η πλοκή; Πώς το προσωπικό βίωμα μεταυσιώνεται σε μυθοπλασία; Αυτές οι ερωτήσεις έδειξαν την κατεύθυνση, προτού καν ο ήρωας του βιβλίου —ο Μιχάλης— αποκτήσει τη δική του φωνή. Κι αφότου υιοθέτησα τις σκέψεις και τις αναμνήσεις του, ξεκίνησα να γράφω έχοντας κατά νου πως το «Ενα τρίτο αλήθεια και δύο τρίτα ψέματα» θα ανήκει περισσότερο σ' εκείνον παρά σε εμένα — κάπως σαν μια άτυπη εκδοχή της τεχνικής «βιβλίο μέσα σε βιβλίο», καθώς εκείνος που πλάθει το μύθο δεν είναι

άλλος από τον ίδιο τον ήρωα του μυθιστορήματος.

Έτσι το νήμα της αφήγησης του Μιχάλη ξετυλίγεται πάνω στον άξονα του έρωτα και της απιστίας κι όσο εκείνος είναι απασχολημένος ν' αναζητεί τον εραστή της συζύγου του —έρμαιο μιας πλοκής που κάποιος άλλος έστησε για χάρη του— βρήκα κι εγώ την ευκαιρία με τη δανεική ματιά ενός άντρα, που το πιστοποιητικό γέννησής του αναγράφει 1975, να παραστήσω έναν πόλεμο που δεν έληξε ποτέ: την κληροδοτημένη διαμάχη ανάμεσα στο άρρεν και το θήλυ, όπου η ψυχή και το σώμα εκτελούν χρέη πεδίου μάχης και η σεξουαλικότητα λαμβάνει τα χαρακτηριστικά ανίατης νόσου.

Έχοντας φτάσει πια στο τέρμα της διαδρομής, ευελπιστώ πως πέρα από τον ήρωα και τις ιδιαιτερότητές του, περιέγραφα λίγο από τον αντρικό ψυχισμό. Απ' όλες λοιπόν τις σκηνές του μυθιστορήματος επιλέγω εδώ μια φαινομενικά ασήμαντη για να κλείσω τις σκέψεις μου: η σύζυγος του πρωταγωνιστή αναζητεί απεγνωσμένα μέσα στα βιβλία της έναν στίχο του Μποντλέρ κι αναλογίζομαι πως η περιβόητη «ασθένεια του αιώνα» — όπως είπαν κάποτε για τον ρομαντισμό — το περίφημο αυτό «spleen» του μεγάλου ποιητή, θα μπορούσε σήμερα —ή τουλάχιστον για όσο διαρκεί η αφήγηση του Μιχάλη— να ονομάζεται «sex».

Ο φόβος και η απάθεια μοιάζουν οι πιο πιθανοί προορισμοί...

«Η Βικτώρια δεν υπάρχει» νουβέλα, Νεφέλη

«Αδεια καρέκλα δεν υπάρχει, πάντα κάποιον πρέπει να σηκώσεις για να κάτσεις» λέει κάπου ο Αλτουσέρ.

Η συγκεκριμένη φράση, με την οποία ξεκινά «Η Βικτώρια δεν υπάρχει», κατά μία έννοια

Του **Γιάννη Τσίρμπα**

συμπυκνώνει όλα όσα ελπιόμουν να πω.

Ενιωσα την ανάγκη να συστηθώ από κοντά —αφού πρώτα τον επινοήσω— με κάποιον από όλους αυτούς που η αποστροφή τους για τον «Άλλο» θεριεύει μέσα τους σιωπηλά, κοινότοπα, σχεδόν ύπουλα.

Με αφορμή τα μέρη που πέρασα το μεγαλύτερο μέρος της ζωής μου, γράφω για τη στριμωγμένη ταυτότητα ενός ανθρώπου που είναι γέννημα-θρέμμα της πλατείας Βικτωρίας.

Ο ήρωας αφηγείται σπαράγματα της ασφυκτικής καθημερινότητάς του και των βίαιων φαντασιώσεών του σε έναν

άγνωστο συνταξιδιώτη του στο τρένο, καλυμμένος ίσως από τη βεβαιότητα ότι δεν θα ξανασυναντηθούν ποτέ.

Με μια ακανόνιστη προφορικότητα, η αφήγησή του κλιμακώνεται υπόγεια, έτσι που η κορύφωσή της δεν γίνεται αντιληπτή παρά μόνο όταν έχει πια συντελεστεί. Ακριβώς όπως ένα τρένο μπαίνει ξαφνικά στο σκοτάδι ενός τούνελ, προς το οποίο όμως ταξίδευε για ώρα, αναπόδραστα.

Σποραδικά στην αφήγηση παρεμβάλλονται ιστορίες ζορισμένων «βικτωριανών» από το παρελθόν, με διαφορετική μουσική και φωνές, θορυβώδεις ή νοσταλγικοί, άμεσοι ή εσωστρεφείς: ένας πρώην μάγκας-νυν χαφιάς, ένας πειναλέος ζητιάνος, ένας εσωτερικός μετανάστης, ένας ασθμαίνων φυλακισμένος, μια ηλικιωμένη και το οικογενειακό της σφαιγείο εντείνουν την εντύπωση του συνεχούς της βίας.

Ο δε μεσοαστός συνεπιβάτης-ακροατής, λουσμένος σε μια αβαθή και σχεδόν μονολεκτική εσωτερικότητα και ερχόμενος από πρώτο χέρι σε επαφή με μια σκοτεινή πραγματικότητα που έχει δει μόνο στην τηλεόραση, παλινδρομεί μεταξύ ηδονοβλεψίας και πολιτικής ορθότητας.

Από εκεί πια ο φόβος και η απάθεια μοιάζουν οι πιο πιθανοί προορισμοί...